

at komme noget ind paa den. Adressen gaar ikke ud paa det Samme som Forespørgselen. Jeg vil ikke i saa Henseende gjøre den ærede Forespørger nogen Bebreidelse, thi det staaer ham naturligtvis frit for at stille sin Forespørgsel, som han vil; men jeg troer heller ikke, at det ganske kan forholdes mig at gjøre opmærksom paa, at Forholdet er saaledes. Hvad nu Ordningen af denne Sag angaar, da skal jeg aabent og saa kort som muligt fremsætte min Stilling til den. [Efter min Mening vil det være ønskeligt, om man saa meget som muligt ad Frivillighedens Vej kunde faae Bornholmerne med i Kampen ved Siden af de andre Venner. Der er ogsaa i denne Henseende gjort Bornholmerne lidt Uret, idet man har bebrejdet dem, at de sidde for meget hjemme i Raskelovns-trogen. Under forrige Krig meldte der sig dog et Par Hundrede Bornholmere som Frivillige; de kom vel ikke med, og det blev saaledes ikke bekjendt, at de havde meldt sig. Marsagen, hvorfor de ikke kom med, er ikke offentlig bekjendt, men i alt Fald var det ikke deres egen Skyld, det tør jeg forsikre. Naar Bornholmerne nu sendte nogle Hundrede Mand Frivillige, troer jeg, at det kunde gaae an, og at man da kunde sige, at Bornholm havde gjort sin Pligt for Fædrelandet i denne Henseende, navnlig naar man seer hen til det store Antal Søværnepligtige, der ere i Tjenesten fra Bornholm. Det er mig bekjendt, at der er omtrent lidt over eller lidt under 1000 Mand bornholmske Søfolk i Tjenesten, og jeg tør sige, at Bornholmerne ikke ere bekjendte for at staae tilbage for andre danske Søgutter. Dette mener jeg ogsaa, at man maa tage noget i Betragtning. Grunden til, at der er saa mange Søværnepligtige paa Bornholm, er den, at Bornholm har en særdeles stor Kystbefolkning, idet omtrent Halvdelen af den hele Befolkning af 30,000 Mennesker ere Kystbeboere. Dette er et Forhold, som næppe findes paa noget andet Sted.] Den ærede Forespørger fremsførte Udskilligt med Hensyn til Skrifter, der ere udkomne i denne Sag, men hans Citater vare næppe aldeles nøiagtige, hvilket imidlertid er Noget, som ikke har stor Vigtighed. Den ærede Forespørger sagde, at efter Lønborgs Beregning kunde Udskrivningen ansættes til om-

trent 150 Mand hvert Aar, men der staaer i Skriftet 130 Mand; dette skal jeg imidlertid ikke videre lægge Vægt paa, men jeg har dog ikke villet undlade at gjøre opmærksom derpaa. — (Hvad nu angaar Spørgsmaalet om Lovgivningsmagtens Indskriden i denne Sag, og navnlig hvilken Lovgivningsmagt der skulde være kompetent til at gribe ind her, saa maa jeg tilstaae, at jeg ikke er ganske enig med adskillige af de ærede Herrer, som have udtalt sig i Sagen. Der staaer nemlig i Værnepligtsloven af 2den Marts 1861 § 8, at Bornholmerne skulle udtjene deres Værnepligt ved at indtræde under Dens eget Væbningsvæsen efter de for samme til enhver Tid af vedkommende Lovgivningsmagt givne Bestemmelser; dette har man villet forklare saaledes, som om den Lovgivningsmagt, der kalder sig Rigsraadet, skulde være kompetent til at udskrive Bornholmerne til Tjeneste udenfor Landet. Dette troer jeg ikke er Tilfældet; jeg kan ikke forstaae Bestemmelsen anderledes, end at den har til Hensigt at antyde, at Organisationsplaner for Militisen skulde gives af vedkommende Lovgivningsmagt. Efter de saaledes givne Bestemmelser skal Militisen i Enkelthederne træde ilive, men forøvrigt troer jeg, at denne Lovgivningsmagt ikke kan gjøre Indgrib i en Andens Ret, og at det saaledes paa ingen Maade lader sig gjøre at tilsidefatte en Bestemmelse som denne, der er vedtagen af Rigsdagen, og som efter min Mening er tilstrækkelig klar. Det er dens Hensigt, at Bornholms Landvæbning skal indtræde under Militisen, men skulde det nu være Justitsministerens Mening at arbejde paa ved Lovgivningsmagtens Virksomhed at faae en anden Ordning af Bornholms Væbningsforhold eller Værnepligtsforhold, saa er dette naturligtvis noget, som jeg ikke kan sige noget Videre til, thi denne Sag foreligger ikke saaledes her, at der er Tale om min Stemme i den Betydning, at jeg kan give mit Ja eller mit Nei. Skulde den ærede Justitsminister imidlertid finde sig foranlediget til at gjøre Noget i denne Retning og navnlig til at gjøre Noget ved en foreløbig Lov, hvorpaa Lovgivningsmagten ikke, i det mindste ikke for det Første, kan komme til at ytre sin Indskyldelse, saa maa jeg aldeles bestemt gjøre gjæl-